

18.10.2017

Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Verojaosto perjantai 20.10.2017 / HE 134/2017 vp / Kirjallinen asiantuntijalausunto

HE 134/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) katsoo, että tulotietojärjestelmähankkeen yhteydessä olisi erittäin tärkeää arvioida tulotietorekisteritietojen käytettävyyttä myös kuluttajaluotonannon yhteydessä. Tulorekisteri voisi omalta osaltaan vaikuttaa kuluttajaluotonannon vastuullisuuteen ja ylivelkaantumisen ehkäisyyn. Tulorekisteri voisi olla kuluttajan käytettävissä tulotietojen varmentamisessa luottihakemuksen yhteydessä, vaikka rekisteri onkin ensisijaisesti tarkoitettu muihin tarpeisiin. Esityksessäkin todetaan yleisperustelujen kappaleessa 2.1.1, että tulonsaajat voisivat tulostaa tulorekisteristä omat tietonsa esimerkiksi luottokelpoisuutensa arvioimiseksi. Esityksessä ei kuitenkaan tarkastella käytännön toteutusmallia tarkemmin.

Kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n mukaisesti luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus. Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien tietojen perusteella. Lain esitöiden mukaan luotonantajalla on velvollisuus kohdullisin toimenpitein pyrkiä varmistamaan kuluttajan antamien tietojen oikeellisuus. Tulotietojen varmistamiseksi kuluttajaa tulee tilanteesta riippuen pyytää toimittamaan esimerkiksi palkka- tai eläketodistus. Myös Euroopan tuomioistuin totesi ennakkoratkaisussaan C-449/13 kulutusluottodirektiivin 2008/48/EY 8 artiklan 1 kohdan perusteella, että kuluttajan laatimia vahvistamattomia ilmoituksia ei voida pitää luottokelpoisuuden arvioinnin yhteydessä sellaisinaan riittävinä, jollei niihin ole oheistettu asiakirjatodisteita.

Kuluttaja tarvitsee kattavan dokumentin tuloistaan yleensä kertaluonteisesti yhtä luottihakemusta kohden. KKV pitää tarkoituksenmukaisena toimintamallina sitä, että kuluttaja voisi tallentaa tai tulostaa omat tulotiedot ja toimittaa tallenteen luottihakemuksen yhteydessä luotonantajalle. Kuluttajan kilpailuttaessa eri luotonantajia eli pyytäessä luottotarjouksia usealta luotonantajalta tulotietorekisteriote on käyttökelpoinen, koska kuluttaja voi toimittaa sen usealle luotonantajalle. Sen sijaan esityksen yleisperusteluissa esille tuotua valtuutustoimintamallia on syytä arvioida huolellisesti muun muassa tietosuojan kannalta.

Paula Hannula
lakimies